

Sygn. akt I C 59/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2018 r.

Sąd Rejonowy w Zambrowie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący – SSR Tomasz Makaruk

Protokolant – Beata Giers

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 lutego 2018 r. w Zambrowie

sprawy z powództwa (...) w W.

przeciwko J. L.

o zapłatę 16.000 zł

I. Zasądza od pozwanego J. L. na rzecz powódki (...) w W. kwotę 16.000 (szesnaście tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 22 grudnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 22 lutego 2018 r.;

II. płatność zasądzoną od pozwanego J. L. na rzecz powódki (...) w W. w punkcie pierwszym wyroku kwoty 16.000 (szesnaście tysięcy) złotych rozkłada na osiem miesięcznych rat, każda w wysokości po 2.000 (dwa tysiące) złotych, płatne do 28 dnia każdego kolejnego miesiąca począwszy od następnego miesiąca po uprawomocnieniu się niniejszego wyroku z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia w płatności którejkolwiek z rat;

III. zasądza od pozwanego J. L. na rzecz powódki (...) w W. kwotę 2.017 (dwa tysiące siedemnaście) złotych tytułem zwrotu części kosztów postępowania;

IV. w pozostałym zakresie odstępuje od obciążania pozwanego J. L. kosztami postępowania.

Sygn. akt I C 59/18

UZASADNIENIE

(...) W. domagała się zasądzenia od J. L. kwoty 16.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 22 grudnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że w dniu 4 kwietnia 2003 r. na drodze Ł. – P., pozwany J. L., kierując w stanie nietrzeźwości pojazdem marki F. o nr rej. (...), w wyniku niezachowania należytej ostrożności, zjechał na przeciwległy pas ruchu i doprowadził do zderzenia z poruszającym się w przeciwnym kierunku pojazdem marki F. o nr rej. (...), kierowanym przez M. W.. W wyniku zdarzenia pasażerka pojazdu marki F., K. W. zmarła. Córka zmarłej – A. M. - wystąpiła o likwidację szkody z ubezpieczenia OC właściciela pojazdu, którym kierował sprawca. Właściciel pojazdu, którym kierował sprawca, posiadał u powódki polisę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. W toku przeprowadzonego postępowania, ustalono, że szkoda jakiej doznała poszkodowana A. M. w związku ze śmiercią matki wyniosła 24.000 zł (8.000 zł + 16.000 zł). Powódka wypłaciła na rzecz poszkodowanej wskazaną kwotę tytułem zadośćuczynienia. Niniejszym pozwem powódka dochodzi

od pozwanego zapłaty kwoty 16.000 zł wypłaconej na rzecz poszkodowanej na podstawie zawartej ugody sądowej. Pomimo wezwania do zapłaty pozwany nie zapłacił należności.

Nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Rejonowy w Zambrowie w postępowaniu upominawczym w sprawie sygn. akt I Nc 958/17 Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty, pozwany J. L., powołując się między innymi na swoją bardzo trudną sytuację materialną, wniósł o oddalenie powództwa. Ostatecznie na rozprawie w dniu 22 lutego 2018 r. uznał powództwo, ale wniósł o umorzenie kosztów postępowania i rozłożenie należności na osiem miesięcznych rat.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 4 kwietnia 2003 roku na drodze Ł. J. L., kierując w stanie nietrzeźwości pojazdem marki F. o nr rej. (...), w wyniku niezachowania należytej ostrożności, zjechał na przeciwny pas ruchu i doprowadził do zderzenia z poruszającym się w przeciwnym kierunku pojazdem marki F. o nr rej. (...), kierowanym przez M. W.. W wyniku tego zdarzenia, pasażerka pojazdu F. o nr rej. (...), K. W. na skutek licznych obrażeń ciała, zmarła.

J. L. został uznany winnym opisanego wyżej czynu i skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Łomży z dnia 22 sierpnia 2003 r. na karę 4 lat pozbawienia wolności.

J. L. posiadał polisę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów w (...) w W..

Córka zmarłej – A. M. wystąpiła o wypłatę zadośćuczynienia w związku ze śmiercią matki z ubezpieczenia OC właściciela pojazdu, którym kierował sprawca. Po przeprowadzonym postępowaniu likwidacyjnym w dniu 13 lipca 2015 r. ubezpieczyciel wypłacił jej kwotę 8.000 zł, o której zasądzenie od pozwanego wystąpił do tut. Sądu 22 października 2015 r.. Sprawa toczyła się pod sygnaturą I C 424/15 i zakończyła się wydaniem wyroku, po przeprowadzeniu rozprawy, w dniu 2 grudnia 2015 r., w którym powództwo uwzględniono w całości

W dniu 4 września 2015 r. A. M. wystąpiła z pozwem przeciwko (...) w W. o zapłatę dodatkowej kwoty 52.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią matki. Na rozprawie w dniu 5 listopada 2015 r. w sprawie I C 352/15 została zawarta ugoda pomiędzy stronami, na mocy której (...) w W. zobowiązało się zapłacić na rzecz A. M. dodatkową kwotę 16.000 zł, a A. M. oświadczyła, iż ugoda ta wyczerpuje w całości jej roszczenia związane z żądaniem wypłaty zadośćuczynienia za śmierć matki. W dniu 12 listopada 2015 r. ubezpieczyciel wypłacił A. M. ugodzoną kwotę.

Pismami z dnia 16 listopada 2015 r. i 7 grudnia 2015 r. (odebrany 10 grudnia 2015 r.) J. L. został wezwany do zapłaty kwoty 16.000 zł. Pomimo wezwania J. L. nie uiszczył należności.

Łączne zobowiązania J. L. względem (...) w W. w związku z przedmiotowym wypadkiem przekraczają 150.000 zł. J. L. dotychczas spłacił kwotę około 80.000 zł. Resztę należności spłaca w miesięcznych ratach po 2.055 zł.

J. L. ma 60 lat. Utrzymuje się z pracy na 6 hektarowym gospodarstwie rolnym oraz z prac dorywczych w lesie. Ma na utrzymaniu żonę i trzy uczące się córki w wieku 14 lat, 16 lat i 18 lat. Jego żona nie pracuje, gdyż choruje na depresję.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: kopię wyroku (k. 17-18), notatkę urzędową (k. 19-22), dokumentację (k. 23-43), potwierdzenie transakcji (k. 48), wezwania do zapłaty z dowodem doręczenia (k. 49-51), akta sprawy I C 424/15 (wyrok z uzasadnieniem) i I C 352/15 (pozew, protokół rozprawy, postanowienie kończące postępowanie w sprawie).

Powództwo było uzasadnione i jako takie zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż pozwany uznał powództwo, domagając się jedynie rozłożenia należności na 8 rat. Zgodnie z treścią art. 213 § 2 kpc sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne

z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. W ocenie Sądu sytuacja taka w niniejszej sprawie nie zachodzi. Uznanie powództwa jest aktem dyspozycyjności materialnej pozwanego, który za zasadne uznaje zarówno roszczenie powoda, jak i przyznaje uzasadniające je przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne, a w konsekwencji godzi się na wydanie wyroku uwzględniającego żądanie pozwu (por. wyrok SN z dnia 14 września 1983r. III CRN 188/83, OSNC 1984, nr 4, poz 60).

Jednakże gdyby nawet pozwany nie uznał powództwa, to mając na uwadze całokształt materiału dowodowego i tak podlegałoby ono uwzględnieniu w całości. W okolicznościach faktycznych sprawy, łączną kwotę wypłaconego A. M. zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych związanych ze śmiercią matki w wysokości 24.000 zł, należy uznać za odpowiednią.

Z kolei jak stanowił obowiązujący w dacie zdarzenia § 33 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz.U. z 2000 r., Nr 26, poz. 310 ze zm.). „zakładowi ubezpieczeń przysługuje uprawnienie dochodzenia od kierującego pojazdem zwrotu wypłaconego z tytułu ubezpieczenia OC odszkodowania, jeżeli kierujący wyrządził szkodę umyślnie lub w stanie po użyciu alkoholu albo będąc pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii”.

Bezspornym w sprawie było, iż pozwany spowodował wypadek w stanie nietrzeźwości, a zatem zakład ubezpieczeń jest uprawniony do dochodzenia od niego świadczeń wypłaconych poszkodowanej.

Zgodnie z treścią art. 320 kpc w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Składając taki wniosek J. L. wskazał, że utrzymuje się z pracy na gospodarstwie rolnym o powierzchni ok. 6 hektarów oraz z prac dorywczych w lesie. Ma na utrzymaniu niepracującą żonę, która choruje na depresję oraz trzy uczące się córki w wieku 14, 16 i 18 lat. Pozwany wskazał ponadto, że łącznie jego zobowiązania względem powódki wynoszą ok. 156.000 zł, z czego spłacił już 80.000 zł. Pozostała należność została rozłożona na raty, których wysokość miesięczna wynosi 2.055 zł. Powołując się na powyższe okoliczności pozwany wniósł o rozłożenie świadczenia na osiem miesięcznych rat.

Sąd, po przeanalizowaniu sytuacji materialnej i rodzinnej pozwanego doszedł do przekonania, że wniosek o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty zasługuje na uwzględnienie. W ocenie Sądu pozwany niewątpliwie nie jest w stanie jednorazowo zapłacić stronie powodowej należności zasądzonej w punkcie I. wyroku. Pozwany osiąga niewielkie dochody z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego o powierzchni ok. 6 hektarów oraz z dorywczych prac w lesie. Na jego utrzymaniu są żona oraz trzy uczące się córki. Podkreślenia wymaga również, że pozwany nie uchyla się od obowiązku spłat zobowiązań względem powódki i w miarę swoich możliwości finansowych reguluje te należności, miesięcznie spłacając kwoty po 2.055 zł. Jednocześnie rozłożenie świadczenia na raty w przekonaniu Sądu, stanowi realną szansę na spłatę zobowiązania przez pozwanego w całości. Rozłożenie zasądzonego świadczenia na 8 miesięcznych rat nie będzie też zbyt dotkliwe dla strony powodowej. Z tych przyczyn rozłożono zasądzone świadczenie na raty, co znalazło odzwierciedlenie w pkt. II sentencji wyroku.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 102 kpc obciążając nimi pozwanego jedynie w części. W myśl powołanego przepisu w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

W ocenie Sądu z taką właśnie szczególną sytuacją mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie, stąd też pozwany, pomimo że proces przegrał nie został obciążony całymi kosztami postępowania (Odstąpienie sądu od obciążania strony przegrywającej proces kosztami – wywołuje taki sam skutek jak wzajemne zniesienie kosztów procesu- tak wyrok SN z dnia 19.02.1974 r. w sprawie I CR 848/73; LEX nr 7410).

Zgodnie z poglądem utrwalonym w doktrynie „do kręgu okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy ocenie przesłanek z art. 102 kpc należą fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i będące „na zewnątrz” procesu,

zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego” (tak T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska „Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego. Część pierwsza Postępowanie rozpoznawcze.” Tom I s.268; Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis; Warszawa 2002).

Za nieobciążaniem pozwanego całymi kosztami postępowania przemawia przede wszystkim jego trudna sytuacja majątkowa, ale także i postępowanie strony powodowej, która pomimo tego, że będąc w dacie wypłacenia A. M. ugodzonej kwoty zadośćuczynienia (16.000 zł w dniu 12 listopada 2015 r.) w sporze sądowym z J. L. o zapłatę kwoty 8.000 zł z tego samego tytułu (zadośćuczynienia wypłaconego A. M. w związku ze śmiercią matki) nie rozszerzyła powództwa, ale po przeszło 2 latach zdecydowała się na zainicjowanie kolejnego postępowania sądowego. Gdyby wówczas powódka rozszerzyła powództwo o tę kwotę, to kwota kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z brzmieniem obowiązującego wówczas § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu wyniosłaby 2.400 zł. Na dzień wniesienia pozwu w niniejszej sprawie koszty zastępstwa procesowego przy wartości przedmiotu sporu wskazanego w pozwie wynoszą 3.600 zł. Ponieważ w momencie wydania wyroku w sprawie I C 425/15, tj. 2 grudnia 2015 r. powód wiedział, że uścił na rzecz poszkodowanej A. M. także kwotę 16.000 zł (czego dokonał 12 listopada 2015 r.), a nie rozszerzył powództwa, wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powódki w niniejszej sprawie powinna zostać obliczona, jako różnica między kwotą należną w przypadku postępowania zgodnego z zasadami współżycia społecznego (a więc rozszerzenia powództwa tj. kwotą 2.400 zł), a kwotą zasądzoną z tego tytułu w wyroku w sprawie I C 424/15 (a więc 1.200 zł). Prócz tej kwoty Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 800 zł tytułem opłaty od pozwu oraz kwotę 17 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa.

Z tych też względów i na podstawie powołanych przepisów orzeczono jak w sentencji.